

Voorwoord

Hanneke Sevink

De natuur kent z'n vaste regelmaat, zoals de op elkaar volgende seizoenen en cycli in het leven van planten en dieren. Toch kan zij ons telkens weer verrassen. Een van de ringers uit het Gooi, Daan Buitenhuis, woonachtig aan de rand van een groot bosgebied, is tevens duivenhouder. In het verleden zijn al vaker duiven uit zijn til als havi-kenvoer verdwenen. Op de bewuste middag leek dat weer te gaan gebeuren. Een havik schroefde hoog in de lucht en zette de aanval in met een duikvlucht. De duiven, die tot dan op en rondom de schoorsteen zaten, doken uiteen. De meeste konden ontkomen, op een jonge duif na die niet snel genoeg was. De havik landde met de duif in haar poten op het gazon. Het laatste uur van de duif leek geslagen, maar gelukkig bleek de redding nabij. Het toeval wilde dat er in diezelfde tuin een ekster had gebroed, waarvan de jongen net het nest hadden verlaten. Van het eksterouderpaar was er nog slechts één in leven. Deze reageerde furieus, vloog op de havik af en streek vlak naast haar neer. De ekster begon opgewonden te schelden alsof een van de eigen jongen slachtoffer was. Ze gaf het niet op en ging als een bezetene te keer. De havik keek opzij naar wie haar zo uitdaagde en ... liet de duif los. De duif fladderde terug naar het hok. De schade bleef beperkt tot links en rechts wat bloed en vooral schrik.

Processen van verandering zijn soms wel, maar soms ook niet voorspelbaar. De havik die dit jaar voor het eerst in de provincie Zeeland broedde werd verwacht. Twee jaar geleden waren er al juveniele haviken in de buurt van Bergen op Zoom op een paar kilometer afstand van Zeeland waargenomen. Er bestaat zelfs een sterk vermoeden dat er in 2001 een broedgeval is geweest bij het Veerse Meer. De vraag was dus niet zozeer of de havik naar Zeeland zou komen, maar wanneer. Een tweede nieuwkomer in deze provincie was de slechtvalk die gebroed heeft in een kast bij de kerncentrale van Borssele (is zo'n centrale toch nog ergens goed voor). De visarenden die afgelopen zomer druk bezig zijn geweest met de bouw van een nest in de Oostvaardersplassen vormden toch een verrassing. Er werd over het algemeen van uitgegaan dat we nog vele jaren zouden moeten wachten tot de uit Duitsland naar ons land oprukkende visarenden hier tot broeden zouden overgaan. Maar mogelijk dat dit volgend jaar dan echt zal gaan gebeuren.

Ook seizoensgebonden veranderingen zijn altijd weer spannend, zeker als het om het broedseizoen gaat. Een voorzichtige eerste indruk van het afgelopen voorjaar is dat het veel roofvogels niet heeft meegezeten. Vooral de muizeneters buizerd en torenvalk lijken het zwaar te hebben gehad. Van meerdere kanten klinken geluiden van hoge aantallen mislukte nesten en van veel uitval van jongen tijdens de nestperiode. Het slechte voedselaanbod beïnvloedt ook de conditie van de pullen die wel tot uitvliegen komen. Rob vertelde van buizerdjongen met wel 6 tot 8 hongermaliën per pen. Dit lijkt geen goed voorteken voor de levensverwachting van deze jongen. Ook over de

havik en sperwer, die niet van muizen afhankelijk zijn, komen minder gunstige berichten binnen (kleinere legfels, uitval van jongen, mislukte nesten). Ieder broedseizoen is anders dan het vorige en dat van 2002 lijkt dus matig tot slecht. Nu is dit slechts een voorlopige indruk en we zullen nog even moeten wachten op een meer compleet overzicht tot alle resultaten binnen zijn. De variaties en veranderingen die horen bij de levende natuur zullen altijd blijven boeien.

Tot slot: de landelijk dag is voor 2003 gepland op 22 februari. In deze Takkeling treft u een opgaveformulier aan. Hopelijk tot de 22ste.

Steenarend (tekening: Mas Haverhoek).